

Asutuksesta 2.4.2015

Pyhäjärven suojelurahaston ensimmäisen toimikauden projektipäällikkö, nykyisin Hämeen ammattikorkeakoulun bionalouden yksikössä työskentelevä Harri Mattila pistäytyi eilen Anne-Mari Ventelän ja Teija Kirkkalan opastuksella muun muassa Mannilan idyllisessä kalasatamassa.

Syysnuottoaus avuksi

JÄRVEN TILA ✳ Vedenlaatu oli Pyhäjärvässä viime vuonna erinomainen vastoin kaikkia ennakko-odotuksia. Selityksenä on eläinplanktonin suuri määrä, jonka mahdollisti edellisen syksyn runsas kuoreen avovesipyynti.

Eura, Säkylä | Tuomo Hurme

» – Vedenlaatu yllätti. Fosforipitoisuus oli todella alhainen, samoin typpi. Näkösyvyys oli pitkästä aikaa hyvä, keskimäärin 2,8 metriä ja heinäkuussa jopa 4,8 metriä. Järvellä liikkuneet ihmiset kiinnittivät huomiota veden kirkkauteen, eikä sinilevää ollut juuri lainkaan, Pyhäjärvi-instituutin vesistötoimialan päällikkö **Anne-Mari Ventelä** luettelee.

Heräsi kysymys, mitä Pyhäjärvellä oikein on tapahtunut? Anne-Mari Ventelän mukaan uutta on ollut syksyinen hoitokalastus. Aiemmin Pyhäjärvellä ei ole ollut lupa harjoittaa voimape räistä avovesinuottausta syksyisin. Kokeneet kalastajat kuitenkin tiesivät, että nimenomaan kuoretta voisi pyytää syksyllä pohjan tuntumasta. Tulokset ovat rohkaisevia: syksyllä 2013 kuoretta saatiin järvestä pois 100 000 kiloa ja viime syksynä jopa 160 000 kiloa.

– Hyvään vedenlaatuun vaikutti erityisesti eläinplanktonia syövien kalojen vähäinen määrä. Hoitokalastus poisti tehokkaasti kuoretta. Muikku- ja siikakannat taas ovat olleet erityisen alhaisia jo joitakin vuosia. Kun näitä kaloja oli vähän, eläinplanktonin määrä nousi voimakkaasti ja se piti kasviplanktonin kurissa.

Tärkeitä eläinplanktonin edustajia Pyhäjärvässä ovat Daphnia- ja Bosmina-vesikirput sekä Eudiaptomus-hankajalkaiset. Nämä otukset ovat syöneet leviä tehokkaasti ja pitäneet veden kirkkaana. Leviä syövät lajit olivat nyt erityisen runsaita keväällä ja poikkeuksellisesti myös syksyllä, jolloin kalat yleensä syövät eläinplanktonin vähiin.

Talven nuottakausi lyhenee

Nyt vahvistunut käsitys Pyhäjärven kalakantojen niukkuuden suhteesta järven hyvään tilaan on tietynlainen

ikuinen ristiriita. Kalastajien voi olla vaikea ymmärtää, että järvi voi paremmin, kun muikku- ja siikakannat pidetään niukkoina.

Anne-Mari Ventelän mukaan nyt ollaan tekemisissä uuden tilanteen kanssa, joka on noussut esiin ilmastonmuutoksen lyhennettyä järven jääpeitteistä aikaa. Aikaisemmin kalastajilla oli mahdollisuus talvikauden tehokkaalla nuottauksella suuriin muikku- ja siikasaaliisiin. Silloin juuri näiden kalojen runsas pyynti piti järven kunnossa. Nyt nuottakausi on monena talvena ratkaisevasti lyhentynyt ja siksi avovesikauden kalastuksella on yhä suurempi merkitys.

Anne-Mari Ventelän mielestä viime syksyn onnistunut nuottoaus luo järven tilan kehitykselle hyvät ennusmerkit tätä vuotta ajatellen. Toisaalta hän varoittaa liiasta toiveikkudesta.

– On hyvä muistaa, että Pyhäjärvi voi yllättää. ✳

Hyvään vedenlaatuun vaikutti erityisesti eläinplanktonia syövien kalojen vähäinen määrä.

Anne-Mari Ventelä

Fosforipitoisuus

» Korkeasta kuorimituksesta ja ennätyksellisen lyhyestä jääpeitteisestä ajasta huolimatta Pyhäjärven avovesikauden kokonaisfosforipitoisuus oli viime vuonna 17 mikrogrammaa litrassa eli selvästi pienempi kuin 2000-luvun keskiarvo.

» Myös typpipitoisuus oli vuonna 2014 pitkän ajan keskiarvoa pienempi.